

Warszawa, dnia 20 maja 2019 r.

Poz. 75

**DECYZJA NR 141
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI**

z dnia 24 kwietnia 2019 r.

**w sprawie programu nauczania na kursie specjalistycznym dla policjantów służby kryminalnej
w zakresie sprawowania nadzoru nad prowadzeniem pracy operacyjnej**

Na podstawie § 54 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji (Dz. U. poz. 877, z późn. zm.¹⁾) postanawia się, co następuje:

§ 1. Określa się program nauczania na kursie specjalistycznym dla policjantów służby kryminalnej w zakresie sprawowania nadzoru nad prowadzeniem pracy operacyjnej, stanowiący załącznik do decyzji.

§ 2. Realizację kursu, o którym mowa w § 1, powierza się Wyższej Szkole Policji w Szczytnie oraz Szkole Policji w Pile.

§ 3. Traci moc decyzja nr 35 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 stycznia 2008 r. w sprawie programu kursu specjalistycznego dla policjantów służby kryminalnej w zakresie sprawowania nadzoru nad prowadzeniem pracy operacyjnej (Dz. Urz. KGP poz. 22).

§ 4. Decyzja wchodzi w życie z dniem podpisania.

Komendant Główny Policji

gen. insp. Jarosław SZYMCZYK

¹⁾Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. poz. 1644, z 2008 r. poz. 1116, z 2010 r. poz. 1381, z 2012 r. poz. 899, z 2014 r. poz. 1312, z 2015 r. poz. 593, z 2016 r. poz. 1526, z 2018 r. poz. 208 oraz z 2019 r. poz. 462.

Załącznik do decyzji Nr 141
Komendanta Głównego Policji
z dnia 24 kwietnia 2019 r.

**PROGRAM NAUCZANIA
NA KURSIE SPECJALISTYCZNYM
DLA POLICJANTÓW SŁUŻBY KRYMINALNEJ
W ZAKRESIE SPRAWOWANIA NADZORU
NAD PROWADZENIEM PRACY OPERACYJNEJ**

SPIS TREŚCI

I. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE

1. Nazwa kursu
2. Cel kursu
3. Kryteria formalne, jakim muszą odpowiadać kandydaci kierowani na kurs
4. System prowadzenia kursu
5. Czas trwania kursu
6. Liczebność grupy szkoleniowej
7. Warunki niezbędne do realizacji i osiągnięcia celów kształcenia
8. Zakres tematyczny oraz system oceniania
9. Forma zakończenia kursu

II. TREŚCI KSZTAŁCENIA

I. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE

1. Nazwa kursu

Kurs specjalistyczny dla policjantów służby kryminalnej w zakresie sprawowania nadzoru nad prowadzeniem pracy operacyjnej, zwany dalej „kursem”.

2. Cel kursu

Celem kursu jest przygotowanie policjanta do wykonywania czynności związanych z:

- sprawowaniem nadzoru i kontroli nad formami pracy operacyjnej,
- stosowaniem metod pracy operacyjnej w formach pracy operacyjnej,
- wykorzystywaniem osobowych i rzeczowych środków pracy operacyjnej.

3. Kryteria formalne, jakim muszą odpowiadać kandydaci kierowani na kurs

Kurs przeznaczony jest dla policjantów sprawujących nadzór nad prowadzeniem pracy operacyjnej lub przewidzianych do jego sprawowania, a ich wiedza i umiejętności wymagają uzupełnienia.

Policjanci kierowani na kurs są obowiązani do posiadania (do wglądu w jednostce szkoleniowej) poświadczenia bezpieczeństwa uprawniającego do dostępu do informacji oznaczonych klauzulą co najmniej „poufne”.

4. System prowadzenia kursu

Kurs jest prowadzony w systemie stacjonarnym.

5. Czas trwania kursu

Kurs trwa 4 dni szkoleniowe. Na całkowity wymiar czasu trwania kursu składają się:

Przedsięwzięcia	Czas realizacji (w godzinach lekcyjnych)
Rozpoczęcie, zapoznanie z regulaminami i organizacją kursu	1
Zajęcia programowe	29
Zakończenie kursu	1
Ogółem	31 (4 dni szkoleniowe)

Liczba godzin lekcyjnych, liczonych w 45-minutowych jednostkach, nie powinna przekraczać 8 godzin dziennie.

6. Liczebność grupy szkoleniowej

Treści kształcenia należy realizować w grupie szkoleniowej, której liczebność, z uwagi na cele dydaktyczne zajęć oraz efektywność stosowanych metod dydaktycznych, nie powinna przekraczać 16 osób.

7. Warunki niezbędne do realizacji i osiągnięcia celów kształcenia

Zaleca się, aby zajęcia teoretyczne prowadził jeden nauczyciel policyjny, natomiast zajęcia praktyczne powinny być prowadzone przez dwóch nauczycieli policyjnych, którzy specjalizują się w tematyce objętej programem kursu. Zajęcia mogą być realizowane również przy współudziale przedstawicieli innych jednostek organizacyjnych Policji.

Za zgodą kierownika komórki organizacyjnej realizującej dane zagadnienie, dopuszczalne jest podczas prowadzenia zajęć praktycznych regulowanie przez prowadzących czasu zajęć w sposób zapewniający optymalne osiągnięcie zakładanych celów, z zastrzeżeniem rozpoczęcia kolejnego tematu w czasie przyjętym w rozkładzie zajęć dydaktycznych.

Prowadzący zajęcia są obowiązani również do promowania wśród słuchaczy zasad etyki zawodowej policjanta.

8. Zakres tematyczny oraz system oceniania

W ramach realizacji kursu zajęcia są ukierunkowane na poszerzenie wiedzy oraz kształcenie umiejętności z zakresu czynności związanych z kontrolą i nadzorem nad prowadzeniem pracy operacyjnej, w szczególności z prowadzeniem nadzoru oraz kontrolowaniem:

- form pracy operacyjnej, przestrzeganiem zasad pracy operacyjnej, sporządzaniem i rejestrowaniem dokumentów jawnych i niejawnych oraz zasad dokonywania sprawdzeń i rejestracji, oceną przydatności zebranego materiału operacyjnego pod kątem możliwości dalszego wykorzystania,
- stosowanych metod pracy operacyjnej, wykorzystywania osobowych i rzeczowych środków pracy operacyjnej, trybu udostępniania informacji operacyjnych i wykorzystywania funduszu operacyjnego.

Podczas realizacji treści programowych do oceny stopnia przyswojenia wiedzy i opanowania umiejętności stosuje się ocenianie bieżące z zastosowaniem dwustopniowej skali ocen z wpisem uogólnionym *zaliczono* (zal.) albo *nie zaliczono* (nzal.).

Każda negatywna ocena bieżąca uzyskana w trakcie zajęć musi być przez słuchacza poprawiona na ocenę pozytywną, co stanowi warunek dopuszczenia go do zaliczenia tematów przewidzianych programem. Uzyskane oceny z zaliczeń tematów stanowią oceny okresowe. Uzyskanie pozytywnych ocen okresowych stanowi warunek ukończenia kursu.

9. Forma zakończenia kursu

Absolwent kursu otrzymuje „Świadectwo ukończenia kursu specjalistycznego”, gdzie w miejsce wyniku stosuje się wpis „pozytywnym”.

II. TREŚCI KSZTAŁCENIA

TEMAT NR 1: Nadzór nad formami pracy operacyjnej.

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- scharakteryzować pojęcie nadzoru,
- scharakteryzować pojęcie kontroli,
- opisać funkcje i zasady sprawowania nadzoru,
- omówić zasady pracy operacyjnej,
- omówić poszczególne formy pracy operacyjnej, rozróżniając je z uwagi na cele i sposób ich prowadzenia,
- scharakteryzować sposób dokumentowania czynności operacyjno-rozpoznawczych,
- scharakteryzować sposób dokumentowania informacji uzyskanych w wyniku czynności operacyjno-rozpoznawczych,
- sprawdzić na wybranych przykładach prawidłowość sporządzenia dokumentów jawnych i niejawnych pod kątem formalnym i merytorycznym,
- sprawdzić na wybranych przykładach prawidłowość rejestrowania dokumentów jawnych i niejawnych,
- omówić zasady dokonywania sprawdzeń i rejestracji,
- wskazać kryteria oceny i czynniki warunkujące dalsze wykorzystanie materiału zebranego w ramach czynności operacyjno-rozpoznawczych,
- ocenić na wybranych przykładach przydatność zebranego materiału pod kątem możliwości dalszego wykorzystania.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Nadzór	1	wykład, pogadanka, dyskusja	Odwołując się do doświadczenia zawodowego słuchaczy wypracuj z grupą pojęcie nadzoru. Zainicjuj dyskusję zmierzającą do określenia funkcji nadzoru (<i>weryfikacyjna, korekcyjna, stymulacyjna, dydaktyczna, doskonaląca, zapobiegawcza oraz koordynacyjna</i>). Przedstaw słuchaczom pojęcie nadzoru. Następnie omów środki nadzoru nawiązując do omówionych wcześniej funkcji. Omawiając sposób sprawowania nadzoru szczególny nacisk połącz na zasady, którymi powinien kierować się sprawujący nadzór (użyteczności, autentyczności, najsłabszego ogniwa, dokumentowania, kontynuacji).
2. Kontrola	1	pogadanka, dyskusja	Odwołując się do wcześniej zrealizowanych zajęć oraz doświadczenia zawodowego słuchaczy przedstaw sposób sprawowania kontroli. Wskaż elementy wspólne i różnicujące

			<p>kontrolowanie prowadzone na podstawie przepisów zarządzenia o pracy operacyjnej od czynności kontrolnych prowadzonych przez uprawnione podmioty na podstawie odrębnych przepisów.</p> <p>Zainicjuj dyskusję zmierzającą do ustalenia celów, zakresu i przebiegu sprawowania kontroli.</p>
3. Zasady pracy operacyjnej	1	pogadanka	<p>Odwołując się do dotychczasowej wiedzy i doświadczenia zawodowego słuchaczy poleć, w oparciu o obowiązujące przepisy, aby na wybranych przez siebie przykładach omówili zasady pracy operacyjnej.</p> <p>Oceń i podsumuj wypowiedzi słuchaczy.</p>
4. Formy pracy operacyjnej	3	dyskusja, ćwiczenia	<p>Przed realizacją zajęć przygotuj różne rodzaje założeń do ćwiczeń, dotyczące osoby prowadzącej działalność przestępczą lub czynów przestępnych, w sposób jednoznaczny wskazujących na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) realizację procesową w ramach operacyjnego sprawdzenia (w trybie art. 308 kpk), 2) wszczęcie sprawy operacyjnej. <p>Podziel słuchaczy na podgrupy i każdej z nich przydziel jeden rodzaj założenia. Zadaniem słuchaczy jest podjęcie w ciągu 5 minut pisemnej decyzji (w formie dekretacji) co do dalszego sposobu postępowania z otrzymanymi materiałami przez podległego policjanta. Następnie poleć wybranym słuchaczom, aby uzasadnili decyzję podjętą przez podgrupy oraz omówili podstawowe czynności do wykonania odpowiednio w ramach realizacji procesowej materiałów, wszczęcia OS i wszczęcia SO.</p> <p>Oceń i podsumuj wypowiedzi słuchaczy.</p>
5. Sporządzanie i rejestrowanie dokumentów jawnych i niejawnych 6. Zasady dokonywania sprawdzeń i rejestracji	3	wykład, pogadanka, ćwiczenia	<p>W oparciu o przepisy dotyczące sposobu oznaczenia materiałów niejawnych i umieszczania klauzul tajności, a także zmiany nadanej klauzuli tajności, omów sposób wykonywania dokumentów niejawnych, a także prawidłowość rejestracji dokumentów jawnych i niejawnych. Następnie rozdaj słuchaczom dokumenty zawierające błędy formalne i poleć, by je wskazali i nanieśli poprawki.</p> <p>Oceń i omów prawidłowość naniesionych przez słuchaczy poprawek.</p> <p>Przedstaw funkcje wybranych baz danych w zakresie operacyjnym.</p>

			<p>Przypomnij podstawy sprawdzania i rejestracji z powodów operacyjnych. Zwróć uwagę na przypadki stosowania zastrzeżenia koordynacyjnego, wystąpienia zbiegu zastrzeżeń, uzupełnienia i zakończenia rejestracji. Podkreśl, że z taktycznego punktu widzenia jednostka dokonująca rejestracji z zastrzeżeniem koordynacyjnym musi ustalić powody sprawdzeń przez inną jednostkę w celu ewentualnego skoordynowania działań. Następnie rozdaj słuchaczom dokumentację związaną ze sprawdzaniem lub rejestracją osób, zawierającą błędy formalne oraz merytoryczne i poleć, aby je wskazali i omówili prawidłowy sposób ich wypełnienia. Oceń i omów prawidłowość przyjętych przez słuchaczy rozwiązań.</p>
7. Ocena przydatności zebranego materiału pod kątem możliwości dalszego wykorzystania	3	pogadanka, ćwiczenia	<p>Przedstaw kryteria oceny materiału zebranego w ramach czynności operacyjno-rozpoznawczych (wiarygodność, aktualność informacji, kompletność, szczegółowość, użyteczność) i czynniki warunkujące dalsze wykorzystanie materiału zebranego w ramach czynności operacyjno-rozpoznawczych (osiągnięcie określonego efektu, bezpieczeństwo OZI, bezpieczeństwo form i metod, ilość i jakość źródeł dowodowych). Następnie podziel słuchaczy na podgrupy, każdej z nich przedstaw wybrane przez siebie dokumenty i poleć dokonanie oceny materiału operacyjnego pod kątem możliwości dalszego wykorzystania. Przedstawiciele każdej z podgrup zaprezentują wyniki prac uzasadniając przyjęte rozwiązanie. Podsumuj i oceń pracę podgrup.</p>
8. Zaliczenie	1	test osiągnięć	Zaliczenie tematu nr 1 następuje na podstawie testu osiągnięć.

TEMAT NR 2: Nadzór nad stosowaniem metod oraz wykorzystywaniem osobowych i rzeczowych środków pracy operacyjnej.

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- rozróżnić metody pracy operacyjnej,
- wskazać kryteria doboru metod pracy operacyjnej,
- ocenić dobór metody pracy operacyjnej w konkretnej sprawie operacyjnej,
- ocenić prawidłowość stosowania wybranych metod pracy operacyjnej,
- wskazać kryteria oceny prawidłowości współpracy z osobowymi źródłami informacji,
- wskazać sytuacje i warunki powołania i wykorzystania konsultanta i osoby wspomagającej,
- rozróżnić rzeczowe środki pracy operacyjnej i opisać zakres stosowania wybranych środków,
- wskazać tryb udostępniania podmiotom uprawnionym informacji uzyskanych w wyniku czynności operacyjno-rozpoznawczych,
- scharakteryzować istotę funduszu operacyjnego i zasady jego wykorzystania,
- scharakteryzować sposób kwalifikowania wydatków z funduszu operacyjnego,
- opisać zasady dokumentowania wydatków z funduszu operacyjnego.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Metody pracy operacyjnej	4	pogadanka, dyskusja, ćwiczenia	<p>Odwołując się do wiedzy i doświadczenia zawodowego słuchaczy przypomnij, z odniesieniem się do obowiązujących przepisów, definicję metody pracy operacyjnej. Następnie przeprowadź dyskusję zmierzającą do rozróżnienia poszczególnych metod pracy operacyjnej. Wskaż kryteria doboru poszczególnych metod pracy operacyjnej w zależności od zmieniającej się wiedzy na temat sprawy oraz zakładanego do osiągnięcia celu przy pomocy danej metody.</p> <p>Przedstaw słuchaczom fragment sprawy operacyjnej dotyczący przyjętej wersji operacyjnej oraz wskazaną przez prowadzącego metodę pracy operacyjnej zmierzającą do weryfikacji wersji. Poleć słuchaczom dokonanie oceny przyjętej metody pod względem możliwości osiągnięcia pożądanego efektu. W oparciu o przedstawiony materiał poleć słuchaczom dokonanie oceny prawidłowości stosowania wybranych metod pracy operacyjnej. Oceń i podsumuj pracę słuchaczy.</p>

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
2. Osoby udzielające pomocy Policji	6	pogadanka, ćwiczenia, symulacja	<p>Odwołując się do dotychczasowej wiedzy i doświadczenia zawodowego słuchaczy, przypomnij kategorie osobowych źródeł informacji oraz czynniki subiektywne i obiektywne doboru kandydatów na OZI. Podziel słuchaczy na podgrupy. Rozdaj każdej z podgrup raport o zgodę na pozyskanie współpracownika. W treści raportów na potrzeby ćwiczenia zawarte powinny być elementy, które w sposób kategoryczny będą uniemożliwiać wydanie zgody przełożonego na pozyskanie. Elementy te powinny dotyczyć zasadności współpracy, motywacji współpracy, warunków współpracy, zagrożeń fizycznych i prawnych dla policjanta. Zadaniem słuchaczy jest podjęcie w ciągu 5 minut pisemnej decyzji (w formie dekretacji) co do dalszego sposobu postępowania z otrzymanymi materiałami przez podległego policjanta. Przedstawiciel każdej z podgrup przedstawi i uzasadni podjętą decyzję.</p> <p>Oceń i podsumuj wypowiedzi słuchaczy.</p> <p>Omów możliwości wykorzystania aplikacji OBOZI. Przedstaw sposób rejestracji możliwości operacyjnych OZI. Rozdaj słuchaczom karty ewidencyjne OZI i poleć wypełnienie ich w oparciu o wymyślone przez słuchaczy dane. Następnie zbierz karty, oceń i omów je wskazując na popełnione błędy. Na podstawie przygotowanych założeń przeprowadź symulację spotkania kontrolnego. Jeden z pozorantów odgrywa rolę źródła, a drugi policjanta prowadzącego. Wybrany słuchacz odgrywa rolę przełożonego. Scenariusz spotkania musi przewidywać wystąpienie sytuacji zmuszającej przełożonego do wykazania po spotkaniu zaistniałych nieprawidłowości w zakresie podlegającym kontroli, zgodnie z obowiązującymi przepisami.</p> <p>Pozostali słuchacze obserwujący symulację otrzymują kartki papieru, na których spisują własne spostrzeżenia stanowiące kryteria oceny zachowania przełożonego.</p> <p>Oceń słuchaczy.</p>

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
			Następnie na wybranych przykładach omów prawidłowość wykorzystania możliwości operacyjnych źródła. Omów konsultanta i osobę wspomagającą jako kategorie osobowych środków pracy operacyjnej. Wskaż sytuacje i warunki ich powołania oraz wykorzystania. Zwróć szczególną uwagę na sposób i zakres udostępniania konsultantowi materiałów niejawnych.
3. Rzeczowe środki pracy operacyjnej	1	wkład, pogadanka	Omów rzeczowe środki pracy operacyjnej. Wskaż zakres stosowania wybranych rzeczowych środków pracy operacyjnej (lokal operacyjny, szatnia operacyjna, magazyn operacyjny i dokumenty legalizacyjne, inne środki wskazane przez słuchaczy).
4. Tryb udostępniania informacji operacyjnych	1	wykład	Szczegółowo omów tryb udostępniania informacji uzyskanych w wyniku czynności operacyjno-rozpoznawczych podmiotom uprawnionym (prokuratura, sąd, podmioty prowadzące pracę operacyjną, inne podmioty).
5. Fundusz operacyjny	3	dyskusja, pogadanka	Scharakteryzuj istotę funduszu operacyjnego. Omów jego wykorzystanie. Szczegółowo omów zasadę i sposób kwalifikowania wydatków z funduszu operacyjnego. Następnie omów zasady dokumentowania i ewidencjonowania wydatków z funduszu operacyjnego.
6. Zaliczenie	1	test osiągnięć	Zaliczenie tematu nr 2 następuje na podstawie testu osiągnięć.